

LLEGIR
PER
SABER

PREMI EDEBÉ
DE LITERATURA
JUVENIL

L'EFECTE FRANKENSTEIN

ELIA BARCELÓ

edebé

Estratègies d'animació a la lectura

edebé

A close-up photograph of two children's faces, split vertically down the middle. The skin on both faces is covered in a dark, cracked, and textured pattern, resembling parched earth or old parchment. The children's eyes are visible, looking directly at the camera. The overall lighting is dark and moody.

**LEER
PARA
SABER**

**Estratègies
d'animació
a la lectura**

OBJECTIUS GENERALS

- * Promoure l'hàbit de la lectura.
- * Desenvolupar l'expressió oral i escrita.
- * Fomentar la capacitat crítica.
- * Potenciar el gust per l'estètica.
- * Fomentar l'empatia.
- * Potenciar les habilitats socials necessàries per a treballar en grup.
- * Fomentar la igualtat entre sexes.

LLEGIR
PER
SABER

ORIENTACIONS

Les activitats proposades es poden treballar en diferents graus d'aprofundiment en funció dels interessos del grup, o del professor, i estan basades en les rutines de pensament i el treball cooperatiu.

Les rutines de pensament són estructures amb les quals els alumnes, d'una manera individual o col·lectiva, inicien, debaten o gestionen el seu pensament alhora que descobreixen models de conducta que permeten utilitzar la ment per a generar pensaments, reflexionar i raonar.

La lectura d'aquesta novel·la pot donar peu al treball d'aspectes com ara:

- ▼ L'amor.
- ▼ L'amistat.
- ▼ La solidaritat.
- ▼ La tolerància.
- ▼ La igualtat entre sexes.

La majoria de les activitats proposades estan pensades per a treballar en grups reduïts o amb tot el grup classe. Per això, considerem important que el professor intenti promoure un bon clima a l'aula on es respiri confiança i respecte per totes les opinions exposades pels alumnes.

ACTIVITAT 1:

Abans de la lectura: **«PENSA I COMPARTEIX»**

OBJECTIUS GENERALS

- * Promoure la reflexió i l'anàlisi.
- * Fomentar la interacció mútua.
- * Potenciar el respecte per les diferents opinions.

ACTIVITAT

Aquesta rutina de pensament pretén activar el raonament i l'argumentació en els alumnes.

Ens fixarem en el títol de la novel·la i en la coberta. Cada alumne farà una breu reflexió individual que anotarà en un paper. Posteriorment, formaran parelles i entre ells comentaran la seva interpretació i dialogaran sobre el tema.

Després, es farà la reflexió amb tot el grup es comentaran les diferents interpretacions i punts de vista.

ORIENTACIONS

Seria convenient que el docent recordés als estudiants que és necessari escoltar-se i fer-se preguntes mútuament.

Una manera d'assegurar que els estudiants s'escoltin entre ells és demanar-los que comentin les idees del seu company en lloc de comentar els seus propis pensaments.

ACTIVITAT 2:

Abans de la lectura: «**FRANKENSTEIN**»

OBJECTIUS GENERALS

- * Desenvolupar la capacitat d'observació.
- * Fomentar l'expressió oral.
- * Potenciar les habilitats socials necessàries per a treballar en grup.

ACTIVITAT

Aquesta rutina consisteix a observar la imatge durant 30 segons per a després elaborar una llista de deu paraules o frases sobre el que la imatge els suggereix. Aquesta llista s'elaborarà de manera individual.

Després es farà una posada en comú amb la resta de companys i s'elaborarà de nou, amb tot el grup, una llista de deu elements en funció del que hagin dit els seus companys a la posada en comú i creguin que és important destacar.

ORIENTACIONS

El professor ha de permetre l'observació de la imatge sense interrupcions, indicant als alumnes que ell s'encarregarà de cronometrar el temps.

Es pot treballar amb tota la classe, en petits grups o individualment.

ACTIVITAT 3:

Durant la lectura: «**MOZART**»

OBJECTIUS GENERALS

- * Potenciar les habilitats socials necessàries per a treballar en grup.
- * Desenvolupar l'expressió oral i escrita.
- * Potenciar el gust per l'estètica.
- * Aplicar tècniques digitals.

ACTIVITAT

En el llibre es fa referència a l'òpera *Così fan tutte* de Mozart. En aquesta activitat es formaran grups reduïts de quatre o cinc alumnes, de manera que els sigui més fàcil organitzar-se i establir pautes de treball.

Es demanarà que cada grup elabori una presentació digital sobre Mozart i la seva obra.

Per fer-ho, podran consultar diferents fonts d'informació a l'hora d'elaborar les seves presentacions, que hauran d'anar acompanyades d'alguna peça musical del mateix autor.

Un cop acabada la preparació de la presentació digital, es farà una petita exposició davant de la resta d'alumnes. Seria convenient que no sobrepassés els 10 minuts de durada.

Un cop finalitzada la presentació de cada grup, la resta de grups puntuaran de 0 a 5 els aspectes següents:

ASPECTES A VALORAR	PUNTUACIÓ
• DISSENY	
• ORIGINALITAT	
• VOCABULARI	
• EXPRESSIÓ	
• CAPACITAT DE SÍNTESI	
• FLUÏDESA	
• RECURSOS	

ORIENTACIONS

El professor haurà de proporcionar el temps suficient perquè els grups puguin preparar les seves exposicions.

Deixem a criteri del docent afegir altres aspectes a la taula avaluativa.

ACTIVITAT 4:

Durant la lectura: «**PARAULA-IDEA-FRASE**»

OBJECTIUS GENERALS

- * Promoure l'hàbit de la lectura.
- * Potenciar la capacitat crítica.
- * Desenvolupar l'expressió oral i escrita.
- * Fomentar la igualtat entre sexes.

ACTIVITAT

Per a dur a terme aquesta rutina de pensament plantejarem als alumnes l'afirmació que apareix al llibre en una conversa entre la Nora i en Max, quan la Sanne els explica que està embarassada, i ell li diu: «Els homes ho intenten sempre. Són les dones les qui han de protegir-se i negar-s'hi.»

Es demanarà el següent als alumnes:

1. De manera individual, hauran de seleccionar una paraula que els hagi cridat l'atenció, i una idea i una frase que els suggereixi l'afirmació.

A l'aula es penjaran tres cartolines diferents amb els títols: *Paraula, Idea, Frase*.

Els alumnes podran escriure el que hagin seleccionat en els papers i els enganxaran a la cartolina corresponent; d'aquesta manera faran visible el que han pensat i podran comprovar la diversitat de conceptes que s'han extret de l'afirmació.

2. En grups, faran una posada en comú de les paraules, idees i frases explicant cadascun per què les ha escollit.
3. A partir de les respostes obtingudes, i entre tots, respondran:
 - * Quins temes hi ha en comú?
 - * Quines interpretacions o prediccions poden extreure?
 - * Quins aspectes s'han oblidat en la discussió de grup? Per què?
4. Finalment, reflexionaran sobre com entenen ara aquesta afirmació i sobre el que ha aportat la utilització d'aquesta rutina al seu aprenentatge.

ORIENTACIONS

La rutina Paraula-Idea-Frase té com a finalitat recollir les idees principals d'una determinada font d'informació i buscar-ne el significat des de diferents punts de vista.

El professor haurà de disposar de cartolines de diferents colors per a desenvolupar aquesta activitat.

ACTIVITAT 5:

Després de la lectura: «**MARY SHELLEY**»

OBJECTIUS GENERALS

- * Reflexionar sobre aspectes socials i històrics d'una altra època.
- * Fomentar la capacitat crítica.
- * Potenciar l'expressió oral i la capacitat argumentativa.

ACTIVITAT

A la novel·la, la Nora coneix Mary Shelley, autora del llibre *Frankenstein*. Amb aquesta activitat es volen generar idees i facilitar connexions entre elles. Per fer-ho, proposem el visionament del vídeo següent on es resumeix la vida i l'obra de l'autora:

<https://www.youtube.com/watch?v=VAI9Y2oOYxk>

La durada del vídeo és de 5 minuts i 38 segons.

Posteriorment, es demanarà als alumnes que:

- **Generin** una llista amb les idees inicials que els venen a la ment relacionades amb el vídeo.
- **Classifiquin** les idees amb tot el grup i elaborin un mural on aniran col·locant-les més a prop o més lluny del centre en funció de la importància que tinguin.
- **Relacionin** les idees que tinguin alguna cosa en comú mitjançant línies de connexió.
- **Afegeixin** idees que hagin oblidat o no s'hagin tingut en compte i elaborin un mapa final que reuneixi totes les idees generades.

ORIENTACIONS

El professor haurà de tenir preparat el material necessari per a elaborar el mapa conceptual.

Un cop acabat el mapa, si el professor ho creu convenient, es podria iniciar una breu xerrada, a tall de resum.

ACTIVITAT 6:

Després de la lectura: **«1816: L'ANY SENSE ESTIU»** – Grup d'investigació

OBJECTIUS GENERALS

- * Potenciar les habilitats socials necessàries per a treballar en grup.
- * Desenvolupar l'expressió oral i escrita.
- * Potenciar el gust per l'estètica.

ACTIVITAT

En el llibre es fa referència a l'erupció del volcà Tambora, a Indonèsia, que va provocar que l'any 1816 fos considerat l'«any sense estiu».

El professor organitzarà la classe en grups de quatre o cinc alumnes. Mitjançant la tècnica de treball cooperatiu, hauran de preparar un pòster a tall de resum sobre el fenomen i les seves causes, que presentaran posteriorment davant de la resta de la classe.

Per fer-ho, hauran de planificar la tasca i decidir com l'executaran, distribuint les tasques entre els membres de l'equip i dissenyant els pòsters.

Un cop acabada la presentació, s'exposaran a l'aula o en algun espai del centre.

ORIENTACIONS

El professor orientarà i animarà els alumnes perquè siguin creatius i originals.